

Mottagare
Socialnämnden

RS Remiss. Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037

Förslag till beslut

Socialnämnden tillstyrker remissen Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037 och överlämnar yttrandet som sitt svar.

Sammanfattning

Region Gotland har genom regionstyrelsen remitterat förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037. Planen omfattar investeringar i det statliga vägnätet samt statlig medfinansiering till åtgärder på kommunalt vägnät. Socialnämnden har beretts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Socialnämnden har avgränsat sitt yttrande till att endast omfatta de delar som rör trafiksäkerhet, tillgänglighet för cykel och kollektivtrafik. Förvaltningen ställer sig positiv till planens inriktning mot ökad tillgänglighet, trafiksäkerhet och hållbarhet, och ser att flera av de föreslagna åtgärderna har potential att förbättra livsvillkoren för socialtjänstens målgrupper. Samtidigt lyfts vissa risker och förbättringsbehov, särskilt kopplat till kollektivtrafikens omfattning, geografisk fördelning av investeringar samt behovet av att integrera brottsförebyggande perspektiv.

Ärendebeskrivning

Remissen avser Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037, diarienummer RS 2024/2477. Planen omfattar en ekonomisk ram om 371 miljoner kronor och innehåller prioriteringar inom trafiksäkerhet, cykelutveckling, kollektivtrafik och statlig medfinansiering.

Socialförvaltningen har analyserat planens påverkan på äldre, personer med funktionsnedsättning, barn och unga samt personer som är särskilt utsatta ur ett socioekonomiskt perspektiv. Även det brottsförebyggande arbetet har beaktats.

Med hänsyn till nämndens uppdrag och verksamhetsområde har Socialförvaltningen valt att begränsa sitt förslag till yttrande till följande delar av planen:

- **Kapitel 3.2.1** – Trafiksäkerhet

- **Kapitel 3.2.2** – Tillgänglighet för cykel
- **Kapitel 3.3** – Kollektivtrafik
- **Kapitel 4.1.2** – Åtgärdsområde Trafiksäkerhet
- **Kapitel 4.1.3** – Åtgärdsområde Kollektivtrafik
- **Kapitel 4.1.4** – Åtgärdsområde Cykelutveckling
- **Kapitel 5.2.2** – Åtgärdsområde Trafiksäkerhet
- **Kapitel 5.2.3** – Åtgärdsområde Kollektivtrafik
- **Kapitel 5.2.4** – Åtgärdsområden Cykel

Socialförvaltningen bedömer att dessa kapitel har särskild relevans för nämndens ansvar inom social hållbarhet, tillgänglighet, folkhälsa och trygghet. Avstår från att kommentera övriga delar av planen.

Bedömning

Socialförvaltningen bedömer att planen bidrar till att stärka tillgänglighet och trygghet i Gotlands transportsystem. Särskilt positivt är satsningar på säkra skolvägar, tillgänglighetsanpassade hållplatser och förbättrad belysning, vilket gynnar både trygghet och brottsförebyggande arbete.

Barn och unga

Trygga och säkra skolvägar är avgörande för barns självständighet, rörelsefrihet och hälsa. Bristande cykelinfrastruktur och osäkra passager längs statliga vägar innebär en risk för olyckor och begränsar barns möjlighet att ta sig till skola och fritidsaktiviteter på egen hand. Möjliggörande av kombinationsresor, där cykel och kollektivtrafik samverkar, är särskilt viktigt för barn och unga. Det ökar deras tillgänglighet till utbildning, fritid och sociala sammanhang, särskilt i glesbygd.

Äldre

Äldre personer är särskilt sårbara i trafiken, både som fotgängare och cyklister. Bristande belysning, ojämna gångbanor och otydliga övergångsställen kan leda till fallolyckor och begränsa deras rörlighet. Tillgänglig kollektivtrafik med god komfort och korta gångavstånd till hållplatser är avgörande för att äldre ska kunna delta i samhällslivet och minska risken för isolering. Åtgärder som förbättrar tillgängligheten till hållplatser och tryggheten vid dessa är därför särskilt viktiga.

Personer med funktionsnedsättning

Tillgänglighetsanpassning av hållplatser och gång- och cykelvägar är avgörande för att personer med funktionsnedsättning ska kunna förflytta sig självständigt och säkert. Det är viktigt att planerade åtgärder utformas med universell design som utgångspunkt, så att de fungerar för alla – oavsett funktionsförmåga.

Bristande tillgänglighet kan leda till ökad isolering och ojämlikhet i tillgången till samhällsservice.

Brottsförebyggande perspektiv

En välplanerad och belyst trafikmiljö bidrar till ökad trygghet och minskad risk för brott, särskilt i områden där människor rör sig till fots eller med cykel.

Trygga hållplatsmiljöer med god sikt, belysning och närhet till bebyggelse minskar risken för utsatthet, särskilt för kvinnor, barn och äldre.

Genom att främja rörelse i det offentliga rummet – exempelvis genom tillgängliga cykelvägar och kollektivtrafik – skapas levande miljöer som i sig är brottsförebyggande.

Förvaltningens medskick:

- Säkerställa att investeringar även når mindre orter och landsbygdsområden.
- Tillämpa universell utformning i all infrastruktur.
- Integrera brottsförebyggande perspektiv i planering och utformning av trafikmiljöer.

Socialförvaltningen påpekar att förvaltningens boendeförsörjningsplaner behöver ingå som underlag till länsplanen för att säkra att kollektivtrafik och övrig trafikinfrastruktur utvecklas i takt med våra verksamheter och insatser till medborgarna.

Socialförvaltningen vill även poängtera att framkomlighet och kvalitet på det statliga vägnätet och de enskilda vägarna, både sommar- och vintertid, är av största vikt för hemtjänstens och hemsjukvårdens framkomlighet till brukare. Det gäller både framkomlighet med bil men också att kunna färdas på vägarna med cykel. Specifikt kan även cykelvägarna nämnas. Inom hemtjänsten väljer man exempelvis cykel framför bil när det är möjligt. En förbättrad infrastruktur avseende cykelvägarna gör att biltransporter kan minska ytterligare inom socialförvaltningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Socialförvaltningen, RS remiss Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037, daterad 2025-09-09

Remiss RS 2024/2477 – Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur 2026–2037

Yttrande Socialnämnden, RS remiss Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037, daterat 2025-10-22

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Öystein Berge, kvalitetschef
Regionstyrelsen, via registrator-rs